

Vélemények és tények

VISSZHANG - LIII. évfolyam 48. szám, 2009. november 27.

A Molotov-Ribbentrop-paktumról. Székely Gábor indulatos hangvétellű vitacikkében (*Egy vita margójára - a Ribbentrop-Molotov-paktum, ÉS*, 2009/43., okt. 22.) többek között azzal vádolja Ungváry Krisztiánt, hogy nem olvasta elég figyelmesen az általa idézett dokumentumokat. Az ő vitájukba nem szeretnék beavatkozni, de felhívom Székely Gábor figyelmét, hogy olvasói levelem címében, majd szövegében is nem „időhúzás”, hanem „időutazás” szerepel. Velem azért nem vitázik Székely, mert olvasói levelemet nem tartja történelmi munkának, csupán véleménynek (*Időutazás Hitlerrel, Sztálinnal és Trockijjal, ÉS*, 2009/38., szept. 18. - a szerk.). Én már hallottam vitatható véleményekről, de Székely Gábor cikkében foglaltakkal nem csak ezért szeretnék foglalkozni. Sajnálom, hogy Székely Gábor figyelmét elkerülte, hogy én is írtam egy hosszabb cikket a Molotov-Ribbentrop-paktumról *Gyilkosok és cinkosok* címmel (*Hetek*, 2009. aug. 28.), kíváncsi lettem volna a véleményére. Én is úgy vélem, Székely Gáborral ellentétben, hogy Sztálinnak is volt felelőssége abban, hogy 1939. szeptember 1-jén Hitler megtámadta Lengyelországot. A fentebb említett XVIII. SZKP-kongresszuson, egészen pontosan 1939. március 10-én mondott beszédét a szakirodalom a politikai kétértelműség mesterművének tartja. Székely Gábor nem a legfontosabb gondolatokat idézi Sztálintól, aki azt is kifejtette, hogy Nagy-Britannia és Franciaország azt szeretné, ha Németország, Japán, Kína és a Szovjetunió háborúba keveredne egymással, és egymást kölcsönösen úgy legyengítenék, hogy majd saját feltételeiket diktálhassák nekik. Sztálin szerint nyugaton „hazug kiabálásokat” lehet hallani az orosz hadsereg gyengeségéről, különféle zavargásokról. Sztálin szerint Németországban van „néhány örült”, aki szeretné a Szovjetunió haragját felkelteni Németország ellen, és „minden látható ok nélkül” konfliktust akar előidézni a két ország között. Az SZKP főtitkára kimondta: mi „félretoljuk az örülteket és a normális emberekhez fordulunk”. A Szovjetunió valamennyi szomszédjával „békés, szoros és jószomszédi” viszonyra törekszik, hangsúlyozta Sztálin. Talán nem árt emlékeztetni arra, hogy Németország és a Szovjetunió között ekkor még Lengyelország is létezett, tehát a német-szovjet jószomszédi kapcsolatokat csak úgy lehetett megteremteni, ha megsemmisítik ezt az országot. Jó lenne tudni, hogy Sztálin kikre gondolt, amikor „normális”, a béke megbontásában nem érdekelt német vezetőkről beszélt. Hitler és cinkosai háborút akartak, ezt Sztálin jól tudta. Székely Gábor nem említi, hogy a nyugati hírszerzők is tudták, hogy 1937 és 1939 között a sztálini „tisztogatások” során több tízezer szovjet tisztet és főtitkár végeztek ki vagy zárták a Gulag táborába, súlyosan meggyengítve a Vörös Hadsereget. Londonban és Párizsban ezért sem tartották fontosnak, hogy Moszkvával németellenes szövetséget kössenek. Fogalmam sincs, mire gondol Székely Gábor, amikor azt állítja, hogy a franciák és az angolok nem voltak hajlandók garanciájukat kiterjeszteni a balti államokra. Azt tudom, hogy a Szovjetunió és Németország mind a Molotov-Ribbentrop-paktumban, majd a Székely által szintén nem említett és szeptember 28-án Moszkvában aláírt német-szovjet barátsági és határszerződésben (madarat tolláról...) is foglalkozott a balti államokkal. Az első szovjet-német-paktum titkos záradékában Litvánia északi határánál húzták meg a német-szovjet érdekszféra egyik határát, a másodikban Litvániát is a szovjet érdekszférába sorolták. Sztálin azután „garantálta” a balti államok biztonságát, kölcsönös védelmi szerződéseket kényszerített Észtországra, Lettországra és Litvániára, melyek értelmében jelentős létszámú szovjet katonaságot (és titkosrendőrséget) küldhetett ezekbe az országokba, előkészítve ezen államok 1940 nyarán bekövetkezett szovjetizálását.

Székely Gábor teljes joggal bírálja a brit és a francia megbékítési politikát. Sajnálom, hogy nem említette meg, hogy Lengyelország, Románia, Finnország és a három balti állam egyformán tartott a német támadástól és az orosz segítségtől. Mint Churchill emlékirataiban megállapította: ez a szörnyű dilemma megbénította a brit és francia politikát. Varsóban azt mondták, hogy ha Németország legyőzi országukat,

akkor elveszítik területüket. Viszont ha a Szovjetunió segít Lengyelországnak, akkor a lelkeket is el fogják veszíteni.

Most és itt megismétlem, amit olvasói levelemben állítottam (és nem véleményeztem...): 1930 és 1932 között, ha Sztálin és a Kommunista Internacionálé nem kényszerít öngyilkos politikát a Német Kommunista Pártra, lett volna talán lehetőség arra, hogy a két német munkáspárt antifasiszta egységfrontot alkosson. A Német Szociáldemokrata Párt és az NKP együtt talán meg tudta volna akadályozni, hogy az NSDAP hatalomra kerüljön. 1928-ban még alig 800 000 szavazatot (2,6 százalék) szerzett a náci párt, és csak tizenkét képviselőt tudott a Reichstagba küldeni. A német parlamentarizmus történetében példa nélküli módon az 1930. szeptember 14-i választásokon már 6,4 milliót (18,3 százalék) és ez 107 képviselői helyet jelentett. Trockij ekkortól próbálta felrázni a választásokon szintén megerősödött NKP-t (13,1 százalék), és a továbbra is Németország legnagyobb pártjával, az SZDP-vel való összefogásra rábírní. Nem a kapitalizmus védelmében, mint akkor moszkvai utasításra vádolták az NKP bértollnokai, hanem azért, hogy (Trockij megfogalmazása szerint) megvédjék a proletár demokrácia bástyáit Németországban. Trockij előre látta, hogy ha Hitler hatalomra kerül, meg fogja szüntetni a polgári demokráciát, annak intézményrendszerét Németországban. Szét fogják verni a munkáspártokat és a szakszervezeteket is, és majd ha Hitlernek sikerül Németországban a maga „rendjét” megteremteni, agresszív, hódító háborút fog a Szovjetunió ellen indítani. Sztálin és cinkosai nem törődtek a száműzött Trockij érveivel, figyelmeztetéseivel. Ők ezekben az években inkább foglalkoztak a szovjet parasztok önkéntes kolhozmozgalmának megszervezésével, vagyis több millió ukrán éhen döglésztésével (elnézést a szóhasználatért, de úgy vélem, hogy éhen nem lehet halni, csak megdögleni), több százezer kuláknak minősített ember és családtagjaik Szibériába deportálásával, az erőltetett ütemű iparosítási programjukkal. Sztálin, állítottam és ma is vallom, nem volt ostoba, csak végtelenül cinikus politikus, az emberiség történelmének egyik legnagyobb tömeggyilkosa. Ő abban reménykedett, hogy ha Hitler hatalomra kerül, akkor először Franciaországgal és Angliával fog háborús konfliktusba kerülni, és ameddig ők háborúznak, mintegy megismételve az I. világháború lövészárk-csatáit, a Szovjetunió időt nyerhet. Tévedett. 1939-ben még mindig úgy vélte, hogy az idő neki dolgozik és a Molotov-Ribbentrop-paktummal időt és területet is nyerhet, immáron nyíltan, mint Hitler cinkosa. Tévedett. Mindez pedig, hogy Micimackót kissé átalakítva idézzem, „nemcsak afféle szerény vélemény, hanem tények, tények, tények”.